

Magasinet Haraldsplass

for Haraldsplass Diakonale Stiftelse

NR 2 • 2023 • 61. ÅRGANG

Kompetanse med hjertevarme

Haraldsplass Diakonale Stiftelse

Uavhenglig diakonal institusjon innen Den norske kirke. Stiftelsens formål er å fremme kristen omsorg for mennesker.

Styreleder: Erik Bøckmann

Adm. direktør: Jørn-Henning Theis

Diakonifelleskapet

Kristent faglig og kulturelt fellesskap som er med å gi kraft og inspirasjon til tro og tjeneste.

Forstanderinne: Rollaug Haugland Waaler

Haraldsplass Samtalesenter

Tilbyr samtaler og kurs for enkeltmennesker, grupper og organisasjoner. HS har også tilbud til personer som har behov for å arbeide med egne utfordringer, kriser og sorg.

Leder: Rollaug Haugland Waaler

Haraldsplass Diakonale Sykehus

Lokalsykehus for bydelene Bergenhus, Åsane og Arna i Bergen, og samtlige kommuner i Nordhordland. Sykehuset er et moderne sykehus med avdelinger innen indremedisin, kirurgi, anesthesiologi, overvåkning og radiologi med tilhørende poliklinisk aktivitet. Haraldsplass har regionfunksjon innen geriatri. Sykehuset har driftsavtale med Helse Vest RHF.

Adm. direktør: Kjerstin Fyllingen

Haraldsplass Serio Ung

Arbeider innen barne-, ungdoms- og familievern på oppdrag for Bufetat og kommuner. Det tilbys institusjonsplasser i små boenheter, ettervern, familiehem og hjemmebaserte tjenester. Tilbudet er differensiert og tilpasset den enkelte ungdom sine behov og utvikling.

Adm. direktør: Idar Krumsvik

Solli DPS

Eies av Haraldsplass Diakonale Stiftelse. Solli Sykehus er et Distrikt Psykiatrisk Senter (DPS) som arbeider på oppdrag fra Helse-Vest RHF.

Direktør: Frédéric André Eftevåg Larsen

VID vitenskapelige høgskole

(Vitenskapelig, Internasjonal, Diakonal)

Haraldsplass Diakonale Stiftelse er en av fem eiere av VID vitenskapelige høgskole og driver nå sin høgskolevirksomhet gjennom denne. VID er en fusjon av Haraldsplass Diakonale Høgskole, Diakonhjemmet Høgskole, Høgskolen Betanien, Misjonshøgskolen og Diakonova.

Rektor: Bård Mæland

Fagskolen Diakonova AS

Er organisert som et aksjeselskap, og eies av Stiftelsen Diakonhjemmet, Haraldsplass Diakonale Stiftelse, Stiftelsen Diakonova og Ferd AS gjennom Fagskolen Diakonova Holding AS.

Rektor: Gry Ulvedalen

Domkirkehjemmet

Sykehjemmet har driftsavtale med Bergen kommune og har plass til 93 beboere og 22 dagplasser. Haraldsplass Diakonale Stiftelse utnevner styret.

Institusjonssjef: Elin Sjursen

Siljuslåtten sykehjem

Driftes av Haraldsplass Diakonale Stiftelse. Sykehjemmet eies av Bergen kommune, og har plass til 90 beboere.

Institusjonssjef: Marion Ytre-Arne Kvamme

Haraldsplass

Medlemsblad for Diakonifelleskapet

Magasin for Haraldsplass Diakonale Stiftelse

www.haraldsplass.org

Ansvarlig redaktør: Jørn-Henning Theis

Redaksjon: Astrid Aarhus Byrknes

Forsidebilde: Lindealeen i vinterprakt.

Foto: Terje Viken

Kontakt: post@hk.haraldsplass.no

Abonnement: tlf. 55 97 96 00

Adresseendringer: post@hk.haraldsplass.no

Design og trykk: Aksell AS

Et spennende halvår med vekst og utvikling!

Vi har snart lagt bak oss et særdeles spennende år. Høsten har vært preget av uro i verden som skaper mye frykt i mange menneskers liv. Det er viktig at vi gjennom alt – alltid har et blikk på mennesker, på samfunnet, og på hva vår oppgave er: *Kristen omsorg for mennesker i nød.*

I vår egen hverdag har det vært mange krevende prosesser knyttet til vekst og utvikling. Jeg tror vi kan slå fast at vi er i ferd med å ruste seg godt for flere og nye oppgaver. Stiftelsen ønsker positivt å møte seg godt for flere og nye oppgaver. Stiftelsen ønsker positivt å møte utfordringer, endringer og omstillinger. Dette har vært vår historie i over 100 år, og det er vårt grunnlag for å kunne møte fremtiden. Jeg er derfor spesielt stolt over alt det gode som skjer rundt i virksomhetene, både gjennom alle de flotte ansatte og alle gode ledere som står på hver eneste dag.

Året som sådan har for stiftelsen særlig vært preget av sammen-slåingsprosessen mellom stiftelsene Diakonova og Haraldsplass. Et grundig og godt arbeid ble «kronet» med at Stiftelsestilsynet godkjente fusjonen i august. Begge hovedstyrene har gitt sin tilslutning med positive vedtak for fusjonen. Fra 1. januar er vi Stiftelsen Diakonova Haraldsplass. Dette er en stor milepæl for både Stiftelsen Diakonova og Haraldsplass Diakonale Stiftelse.

Vi skal som Stiftelsen Diakonova Haraldsplass fortsette å være stolte bærere av over 100 års historie med å sette diakoni og kristne verdier på dagsorden, og vi skal være en relevant og tidsriktig samfunnsaktør med fokus på mennesker.

Magasinet Haraldsplass skal også fortsette, dog med et nytt navn, og helt sikkert nye muligheter. I dette siste nummeret av Magasinet Haraldsplass har vi små og store glimt fra arbeidet i virksomhetene og vi får høre om vekst og utvikling både i VID vitenskapelige høgskole og den nye Fagskolen Diakonova.

Jeg tror jeg kan garantere at det neste halvåret vil være like spennende som det siste, og vi gleder oss! Sammen skal vi bidra til å forme en god fremtid for oss alle.

Alt vårt arbeid har sitt utspring i et lite barn i en krybbe. Det er utrolig hvordan budskapet som lød en natt utenfor Betlehem, et av de urolige stedene i verden, skal få være med oss i vårt samfunn og i våre liv. Budskapet om fred trenger, sterkere enn på lenge, å bli fortalt og virkeliggjort. Gud ble ikke født inn i en fredfull verden, men han ble født for å være i fellesskap med oss, med de som lider, de som kjenner på frykt, enten det er i vårt nære liv eller for en urolig verden. Jul bringer budskap om fremtid og håp, ikke på grunn av, men mye mer på tross av!

Med dette vil jeg få ønske dere alle en velsignet julehøytid og godt nytt år. God lesning!

Jørn-Henning Theis

Jørn-Henning Theis
Adm. direktør
Haraldsplass Diakonale
Stiftelse

Diakonova + Haraldsplass = sant

For mer enn hundre år siden startet to diakonale aktører sin historie med samme utgangspunkt: Opplæring, omsorg og stell av eldre og syke, utført med den diakonale tanken som plattform. De to stiftelsene er nå blitt enige om å slå seg sammen for å styrke de tjenestene som stiftelsene har levert hver for seg. Navnet på den sammenslåtte stiftelsen vil være *Stiftelsen Diakonova Haraldsplass*.

Tekst: Susanne Ward Ådlandsvik og Astrid Aarhus Byrknes

Elever ved Menighets-søsterhjemmet på 1960-tallet.

Diakonisser ved Haraldsplass på 1950-tallet.

To diakonale aktører slår seg sammen

Stiftelsestilsynet har godkjent fusjonen og de nye vedtektene. Hovedstyret i Diakonova og Haraldsplass Diakonale Stiftelse har gjort sine endelige vedtak om fusjon. Alt ligger nå til rette for oppstart av den sammenslåtte stiftelsen fra 1. januar 2024.

Vil ivareta diakonale verdier i en ny tid

- Denne sammenslåingen vil bli viktig for hele den ideelle sektoren. Begge stiftelsene og brukere av tjenestene våre vil få nytte av at disse to stiftelsene finner sammen. Endringene i samfunnet skjer fort, og vi er nødt til å tilpasse oss på en

måte som ivaretar våre grunnleggeres visjoner og diakonale verdier i en ny tid. En fusjonert stiftelse kan i enda større grad bli en aktiv og fremtidsrettet diakonal aktør, sier administrerende direktør Johnny Thorsen i Stiftelsen Diakonova.

Felleskap og omsorg

Begge stiftelsene er medeiere i VID vitenskapelige høgskole og Fagskolen Diakonova. Stiftelsen Diakonova eier Grefsenhjemmet sykehjem og 50 prosent av Lovisenberg Diakonale Sykehus. Haraldsplass Diakonale Stiftelse eier Haraldsplass Diakonale Sykehus, Solli Distriktpsikiatriske Senter, Haraldsplass

Serio Ung AS, Haraldsplass Samtalesenter, Regines gjestehus, Soltun Besøkgård (forpaktet) og Haraldsplass Parkering, og drifter Siljuslåttan sykehjem, samt utnevner styret i Stiftelsen Domkirkehjemmet.

Begge stiftelsene har diakonifelleskap med viktige oppgaver som fellesskap, temasamlinger, forbønn, veiledning og omsorg.

Stolte tradisjonsbærere

Diakonileder Kirsti Eide i Diakonova er opptatt av at Diakonifelleskapets tradisjon og historie blir videreført gjennom fusjonen.

Kirsti Eide, diakonileder ved Diakonifelleskapet Diakonova.

- Fusjoner kan være både utfordrende og vanskelige å ta stilling til. Det er lett å tenke at «en vet hva en har, men ikke hva en får». I samtalen omkring en eventuell fusjon har det vært viktig for oss å vektlegge videreføring av den godt over 100-årige historien som vi er stolte bærere av. Dette er en historie som mange med sine liv har vært med å skrive, og det er en historie som opp gjennom årene har betydd mye for mange. Denne historien ønsker vi å skrive videre på, og denne tradisjonen ønsker vi å videreføre, sier hun.

Diakonilederen peker på at både samfunnet og hverdagens har forandret seg. Eide ser det som en stor trygghet å vite at de to stiftelsene på hver sin kant har tilnærmet likelydende formålsparagrafer, som også vil følge med inn i fusjonen.

Styrket samhold

Rollaug Haugland Waaler er forstanderinnen på Haraldsplass. Hun ser også mange fordeler med en fusjon.

Johnny Thorsen, adm. direktør i Stiftelsen Diakonova.

- Vi får styrket diakonifelleskapene. Ikke bare i antall mennesker, men også med tanke på nedslagsfeltet.

Waaler er selv utdannet på Menighets-søsterhjemmet og håper fusjonen kan føre til at de to diakonifelleskapene blir sett på som én enhet. Allerede nå er det slik at menighets-søstre i Bergensområdet inviteres til temasamlinger i regi av Diakonifelles-

Sammenslåingen vil kunne gjøre oss mer slagkraftig – og vil skape en større handlingsarena

Rollaug Haugland Waaler

Rollaug Haugland Waaler, forstanderinnen ved Haraldsplass Diakonale Stiftelse.

skapet på Haraldsplass, og Diakonovas søsterring i Bergen har det siste året lagt sine samlinger til Haraldsplass.

I Diakonifelleskapene ved Stiftelsen Diakonova og Haraldsplass Diakonale Stiftelse er vi stolte bærere av en over 100 år gammel tradisjon og vi har tro på at disse verdiene kan videreføres inn i en ny tid. Sammenslåingen av de to stiftelsene vil kunne gjøre oss mer slagkraftig og vil skape en større handlingsarena.

Vår historie er unik der mange med sine liv har vært med å skrive. Det er en historie som opp gjennom årene har betydd mye for mange, avslutter Waaler.

En perfekt kombinasjon av to stiftelser

Fra de konkrete planene om en fusjon tok form, til godkjenningen hos Lotteri- og Stiftelsestilsynet og styrene hos henholdsvis Stiftelsen Diakonova og Haraldsplass Diakonale Stiftelse forelå, har det gått omtrent ett år.

Tekst: Vigdis Anita Gåskjenn, direktør for finans, strategi og bærekraft

Alt er nå klart for den endelige fusjonen som vil skje 1. januar 2024. Det kan kanskje høres ut som lang tid, men dette er ikke noe man kan ta lett på, verken internt i den enkelte virksomhet eller hos Stiftelsestilsynet. Det er mye som skal klaffe i selve prosessen og i relasjoner mellom personer, og det er mye formalia som skal gjennomgås.

Robusthet og solid struktur

Søknaden ble sendt inn til Stiftelsestilsynet i juni 2023. Allerede 1. september kom vedtaket fra Stiftelsestilsynet om at de godkjenner sammenslåing av stiftelsene, og de nye foreslåtte vedtektene for den sammenslåtte virksomheten.

I søknaden som var gjennomgått av begge styrene la vi til grunn at formålene til de to stiftelsene langt på vei er overlappende og at stiftelsene i større grad vil kunne realisere formålene som én samlet stiftelse. En sammenslåing vil sette stiftelsene i stand til å levere bedre innen utdanning, helse- og omsorgstjenester enn de hver for seg er i stand til.

Det handler om både robusthet og solid struktur. Begge stiftelsene er aktører på sentrale samfunnsoppgaver som helse, omsorg, barnevern og utdanning basert på et kristent verdigrunnlag.

Det er flere samfunnstrender som medfører utfordringer i forhold til krevende avtalerregimer med det offentlige, utvikling av organisatorisk kompetanse og kapasitet til innovasjon.

De sammenslående stiftelsene befinner seg ofte i konkurranse med andre aktører om ideelle oppgaver i samfunnet. Konkurransene stiller strenge krav til stiftelsenes drift og effektivitet. I tillegg til at det forventes at tjenestene leveres mer effektivt, er anbudskonkurransene i forkant gjerne omfattende, og stiller høye krav til tjenesteyter. Oppdragsgiverne er ofte det offentlige.

Både med hensyn til oppdragsgivere som har kapasitet og ressurser, og konkurrenter som har mye kapasitet og ressurser, er det avgjørende at ideell, diakonal sektor styrker seg som aktør og leverandør av disse svært kompetansekrevene tjenestene.

Diakonova Haraldsplass

Det er søkt om at den sammenslåtte stiftelsen endrer navn til Stiftelsen Diakonova Haraldsplass. Formelt blir Haraldsplass Diakonale Stiftelse den overtakende stiftelsen siden denne stiftelsen har flere løpende avtaler.

I vedtektene endres stiftelsens navn, det geografiske virkeområdet utvides, og det sikres god og bred representasjon i valg til styrende organer. Begge stiftelsenes opprinnelige formål er godt ivaretatt i formulering av formålet.

Stiftelsestilsynet legger til grunn begrunnelsene i søknad i sin godkjenning. De var også opptatt av at oppretterne er positive til sammenslåingen, og at de har gitt sin tilslutning til de nye vedtektsformuleringene. Vilklårene for sammenslåing etter stiftelsesloven § 46 første ledd bokstav d

er oppfylt. De legger til grunn at sammenslåingen skjer med regnskapsmessig virkning fra 01.01.2024. En forutsetning for dette er styrenes endelige vedtak om sammenslåing og bevitnelser om at forholdet til kreditorene ikke er til hinder for gjennomføring av sammenslåingen. Alt dette er gjennomført i oktober måned 2023, og alt er nå klart til sammenslåingen.

Konstruktiv dialog og samhandling

Vi som har jobbet med den formelle sammenslåingen opp mot Stiftelsestilsynet vil takke for all god innsats hos alle involverte, og ikke minst Diakonifelleskapene i begge Stiftelser. Vi vil også bemerke den konstruktive dialogen med Stiftelsestilsynet i prosessen frem mot søknad.

Nå rettes fokus mot å få til en så smidig sammenslåing som mulig, slik at vi raskt kan se effekter til beste for de vi er satt til å betjene!

Sammenslåingen vil sette stiftelsene i stand til å levere bedre innen utdanning, helse- og omsorgstjenester, enn de hver for seg er i stand til.

Integrasjon av flyktninger i høyere yrkesfaglig utdanning er et nytt og spennende tilbud i Fagskolen Diakonova. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse, HK-dir lyste høsten 2023 ut inntil 2 millioner kroner til prosjekter som skal prøve ut og evaluere studietilbud innen høyere yrkesfaglig utdanning rettet mot flyktninger.

Tekst: Fagskolen Diakonova/Astrid Aarhus Byrknes

Yrkesfaglig utdanning rettet mot flyktninger

Det var en gledens dag da Fagskolen Diakonova fikk melding om at skolen ble tildelt hele 2 millioner kroner til dette spennende tilbudet. Fagskolen Diakonova viser med dette at de er framoverlent, innovative og en utviklende skole som tar samfunnsansvar.

Prosjektet som nå går i gang, og som er rettet mot flyktninger, vil være med å bidra til flyktningers deltakelse i høyere yrkesfaglig utdanning. Dette vil være viktig med tanke på flyktningers deltakelse i arbeidslivet og i sosialt nettverk. Flyktingene skal i opplæringen oppleve sosial støtte, trivsel og at egne ressurser og fremtidsperspektiver støttes.

Fagskolen Diakonova har i dette prosjektet knyttet til seg flere samarbeidspartnere som betyr mye for prosjektets utvikling.

Tidlig inngripen

For å sikre kvaliteten i form av god integrering og sysselsetting av flyktninger er det viktig med tidlig inngripen i form av språk-opplæring, kvalifisering og rask inntreden på arbeidsmarkedet.

Det er flere faktorer som har betydning for kvaliteten på opplæringen:

- Kulturell identifikasjon
- Kulturell relevant pedagogikk
- Et trygt og støttende læringsmiljø
- Traumebevissthet
- Gode relasjoner til lærerne
- Tydelige forventninger og rutiner

Gjennom å inkludere faglig språkopplæring og tilrettelagt arbeidserfaring i undervisningen ønsker vi å legge til rette for individuelt tilpasset integrasjon av flyktninger i høyere yrkesfaglig utdanning.

Dette blir et spennende prosjekt å følge for både fagskolen Diakonova og samarbeidspartnerne.

Samarbeidspartnere

- Siljusslåttens sykehjem, Bergen
- Grefsenhjemmet, Oslo
- Kommunesektorens organisasjon
- Virke
- Fagforbundet
- Fagbokforlaget Akademisk
- Caritas Norge
- NAV, Oslo
- Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI)

Aktiv omsorg for eldre

Dette er et nytt fagskoletilbud ved fagskolen Diakonova. Utdanningen er kunnskapsbasert, verdibasert og praksisnær og svarer på tiltak og anbefalinger fra stortingsmelding nr. 15 «Leve hele livet».

Med hjerte for eldreomsorg

Tekst: Astrid Aarhus Byrknes

Dette er en spennende utdanning der målet er å utdanne reflekterte yrkesutøvere med høy yrkesetisk forståelse, som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak i samarbeid med brukere/beboere, pårørende og andre tjenesteytere.

Fagskoleutdanningen vil tilrettelegge for at studentene skal tilegne seg kunnskap, ferdigheter og kompetanse som setter dem i stand til å arbeide i en helsetjeneste som er i stadig utvikling, både faglig og teknologisk. En helsetjeneste som stiller omfattende krav til samarbeid på tvers av yrkesroller og tjenestenivå.

De eldre er like forskjellige som alle andre

Målet med utdanningen er at eldre skal kunne leve og være delaktige i aktiviteter i et miljø som er stimulerende, harmonisk og viktig for dem. De eldre er like forskjellige som alle andre, og har ulike behov for både omsorg og aktivitet.

Når temaet er aldersvennlig samfunn settes på dagsorden og verdier og relasjoner møter de eldre som har helseutfordringer, da skjer det noe positivt. Tilpasset omsorg for eldre personer med helseutfordringer vil bli viktig i årene som kommer.

Aktiv omsorg for eldre som begrep og studie viser for det første til forståelsen av mennesket som naturlig aktivt ut fra

individuelle forutsetninger, og til betydningen av aktivitet og deltagelse i meningsfylte sammenhenger og sosiale fellesskap for helse og livskvalitet, også i eldre år.

Historiske studenter

Ved Siljuslåttan sykehjem i Bergen møter Magasinet Haraldsplass fire flotte studenter som nå tar dette studiet på Fagskolen Diakonova på Haraldsplass. Disse er på mange måter «historiske» i og med at de er de første studentene ved Fagskolen som tar dette studiet.

Jeg vil finne ut av hvorfor de ønsker seg mer kompetanse på området aktiv omsorg, og hvorfor de arbeider i eldreomsorgen.

Dere er først ute som studenter ved Fagskolen Diakonova. Hva var det som trigget dere til å søke akkurat dette studiet?

– Jeg tror vi alle fire ønsket å videreutvikle oss som helsefagarbeidere, og vi syntes det var en spennende studie som nå var på gang i en helt ny Fagskole. Det å få faglig påfyll er viktig i det yrket vi har valgt, sier Julie.

Rebekka forteller at hun har tatt flere videreutdanninger ved andre fagskoler tidligere, og kjenner fagskolesystemet godt.

– Studie er også relevant for oss som arbeider i eldreomsorgen, og her på Siljuslåttan sykehjem. Vi trenger alltid ny kunnskap.

Å få gjøre mer og bruke kunnskapen mens man studerer, er en vinn-vinn for arbeidstaker og arbeidsgiver, forteller Rebekka og Louis på vegne av de fire studentene.

Studentene ved Siljuslåttan forteller at det var lett å søke Fagskolen Diakonova. Søknaden gikk gjennom samordnet opptak, og informasjon om både skolen og studiet fikk de gjennom Workplace, som er et fellesområde på internettet ved Siljuslåttan.

Alle fire synes det er ekstra fint at Fagskolen Diakonova er innenfor Haraldsplass Diakonale Stiftelse, og er sådan en del av «Haraldsplassfamilien».

– Vi opplever å ha blitt tatt godt imot, og vi er på en måte «prøvekaniner» i positiv forstand. Vi ble fortalt at vi er historiske som de første studentene ved Fagskolen Diakonova, forteller de fire entusiastiske studentene.

Å få bruke kunnskapen mens man studerer, er en vinn-vinn for arbeidstaker og arbeidsgiver.

Rebekka Thomassen Gjertsen og Louis Gee Arnesen

De fire som tar faget Aktiv omsorg ved Fagskolen, fra venstre: Kinga Dudzinska, Louis Gee Arnesen, Rebecca Thomassen Gjertsen og Julie Andersen. I midten Marion Ytre-Arne Kvamme, institusjonssjef.

Svarer studiet så langt til forventningene dere hadde?

– Jeg hadde vel ikke så mange forventninger akkurat, men jeg håpet at det skulle være ryddig, godt organisert og at skolen la opp til en god kommunikasjon, sier Rebekka.

De fire studentene gir uttrykk for at studiet så langt er spennende og lærerikt. De fremhever at de liker gruppearbeid, blir kjent med andre og at de fysiske samlingene er lærerike.

– Alle får snakke om sine erfaringer fra eldreomsorgen, og de faglige diskusjonene er givende, sier Julie.

Hvordan bruker dere kompetansen inn mot arbeidet på Siljuslåttan mens dere studerer?

– Vi bruker en del tid på refleksjon. Vi lærer jo hele tiden, og drøfter problemstillinger som er relevant for arbeidet vårt i en sykehjemsavdeling. Det å se at alt er i en sammenheng, og at beboerne er ulike som mennesker også når de er eldre, det reflekterer vi nok mer over etter at vi startet på studiet. Det er også lærerikt å se forskjellene mellom de ulike boformer som er i eldreomsorgen.

Julie fremhever at det er gøy med diskusjoner, og givende å reflektere rundt etiske dilemmaer.

– Det gjør oss mer bevisste når vi arbeider i et sykehjem.

– Jeg tror det er viktig med kunnskap og kompetanse for å gi en god omsorg i hverdagen, sier Louis.

– Det er jeg enig i, og så må vi huske at respekt for beboer og hverandre også er viktig, sier Kinga.

Det nærmer seg slutten av et interessant møte med de fire studentene ved Fagskolen Diakonova. Vi må løfte blikket og se fremover.

Hva tenker dere om fremtidens eldreomsorg, kommer dere til å arbeide videre i denne helsetjenesten?

Hvorfor «Aktiv omsorg»?

Den demografiske utviklingen i Norge viser at andelen eldre er i sterk vekst.

Med økende alder vil det være flere mennesker som lever med helseutfordringer og akutte, kroniske og langvarige sykdommer.

Det er derfor stort behov for flere og godt skolerte helsearbeidere som kan imøtekomme behovene til eldre personer med forskjellige helseutfordringer. Helsearbeidere som kan motivere og tilrettelegge for aktivitet, slik at eldre kan opprettholde sine funksjoner og være delaktige i hverdagslivet så lenge som mulig.

Illustrasjonsfoto fra Domkirkehjemets dagsenter.

– Dette har vi snakket om, og svaret på spørsmålet er et klart JA. Vi brenner for yrket vårt, og liker å arbeide med eldre. Det er mange utfordringer, men de kan løses. Vi har spennende oppgaver i eldreomsorgen, oppgaver som gir muligheter til personlig utvikling og ny kunnskap hele tiden.

Så er vi opptatt av ernæring og kosthold for eldre. Her trengs det mer innsats. Helsefagarbeiderne kan spille en enda større rolle når det kommer til ernæring. Det må bli mer søkelys på det i utdanningen, og vi er glade for at temaet står på studieplanen i det faget vi nå tar på Fagskolen Diakonova. Vi håper å kunne bidra i mange år innenfor eldreomsorgen, forteller alle fire.

Har dere tips eller råd til andre helsefagarbeidere som lurer på om de skal ta mer utdanning?

– Hopp i det! Ta utfordringen. En fagskoleutdanning gir mange muligheter. Det er en studie som er overkommelig, og det er ikke skummelt i det hele tatt. Snakk med oss, så skal vi gi gode råd!

Marion Ytre-Arne Kvamme er institusjonssjef ved Siljuslåtten sykehjem. Jeg lurer på

”

Jeg er både stolt og glad for at vi har fått en nær Fagskole i vår stiftelse.

Marion Ytre-Arne Kvamme,
institusjonssjef, Siljuslåtten sykehjem

hva hun tenker etter å ha hørt de fire flotte studentene fortelle om studiet, arbeid og fremtiden.

– Jeg er så utrolig stolt av disse fire som har tatt sjansen og gått inn i et nytt studie-tilbud ved Fagskolen Diakonova. Vi har bruk for disse, og vi har bruk for alle som arbeider ved Siljuslåtten sykehjem. Det er viktig med kompetanse og kunnskap. Fremtidens eldreomsorg trenger mange varme hender og kloke ansatte. Det er svært positivt at flere vil ta mer utdanning for å styrke kompetansen og utvikle seg selv faglig. Jeg heier på alle, og er både stolt og glad for at vi har fått en nær Fagskole i vår stiftelse, og at vi er en del av den på mange måter. Jeg ønsker våre fire studenter lykke til med studiet, og synes det er spennende at de allerede nå har mange gode tanker og ideer om hvordan de vil bidra med sin kunnskap inn i avdelingene på Siljuslåtten sykehjem, sier Marion Ytre-Arne Kvamme.

Innholdsrike og aktive dager

Aktivitet, livsglede og de gode øyeblikkene står i fokus for det frivillige arbeidet ved Siljuslåtten sykehjem. I samarbeid med Frivillighetskoordinator og to ergoterapeuter jobber rundt 30 frivillige med å skape aktive og meningsfulle dager for husets 90 langtidsbeboere.

Tekst: Linda Renate Rimstad, frivillighetskoordinator, Siljuslåtten sykehjem

Vi legger stor vekt på å være et åpent og levende sykehjem, hvor både frivillige, pårørende og gjester er velkommen til å bidra og til å være med på konserter, arrangementer og aktiviteter.

Variert tilbud

I tillegg til ukentlige konserter og fellesarrangement står og ulike aktiviteter på programmet. Bingo, trim, strikkeklubb, andakt, formiddagsklubb, bakeverksted, kiosk på hjul, malerverksted, terapihunder samt levende musikk innad på de ulike avdelingene er å finne på menyen. De frivillige bidrar på de ulike arrangementene og aktivitetene. I tillegg stiller flere som besøksvenner og turvenner.

Små, gylne øyeblikk

Felles for de ulike aktivitetene er at fokus alltid ligger på å skape de små, men gode øyeblikkene. «Omsorg med hjertevarme» er den røde tråden som følges, og en god klem, et vennlig smil, en hånd å holde i, blikkontakt og de gode samtalene har en enorm verdi i den daglige omsorgen og aktiviseringen.

Mye ligger i de små detaljene som kan bidra til å skape hygge og gylne øyeblikk. Denne høsten har vi vært i det kreative hjørnet og

saumfart bruktbutikker for nydelige håndbroderte duker, tekanner, vakre kaffeserviser og annet dekketøy som beboerne kjenner igjen fra deres yngre år. Vi arrangerer månedlig «Afternoon Tea», hvor det dekkes til fest med levende taffel-musikk i bakgrunnen. Gleden og stasen ved det «gode måltid» er uvurderlig.

Høstens Bingo-premier har også blitt supplert med gjenstander som byr på erindring. Spesielt har porselensdukkene vært en enorm suksess, og gleden og takknemligheten lyser hos de heldige vinnerne. (Og for ordens skyld, her på Siljuslåtten er alle vinnere og får premier).

Trivsel for alle

På lik linje som for beboerne – er trivsel i fokus også i gruppen for de frivillige. Hos oss skal det være kjekt å komme på jobb som frivillig. Det er høyt under taket og de frivillige bestemmer selv hva de eventuelt ønsker å bidra med fra uke til uke.

Latteren og det gode humøret sitter løst hos denne gjengen, og Siljuslåtten er privilegert som har en så fantastisk gruppe med frivillige! Vi ønsker oss alltid flere med på laget, hos oss er alle velkomne.

Det skapes mange gode og nære øyeblikk på Siljuslåtten sykehjem. Her er en av de trofaste frivillige som er med og gjør dagen god for beboerne.

Felleskap rundt mat er viktig. Det er lun og god stemning når det steikes lapper eller sveler en helt vanlig hverdag på sykehjemmet.

TREPP

Solli DPS har startet opp et nytt forskningsprosjekt med mål om å bedre fysisk form hos personer med psykoselidelse, samt skape ny kunnskap knyttet til opprettholdelse og tilbud av treningsprogrammer for denne pasientgruppen.

Tekst og foto: Kristine Sirevåg, forskningsleder

Trening for personer med psykoselidelse

Bakgrunn

Pasienter med psykoselidelse har 20 år kortere forventet levealder enn resten av befolkningen. Den viktigste årsaken er hjerte- og karsykdom og somatisk komorbiditet. Den høye risikoen for hjerte- og karsykdom antas å være nært knyttet til redusert fysisk form målt som maksimalt oksygenopptak eller muskelstyrke. Det har derfor, i senere år, vært økende fokus på fysisk trening som et behandlende eller forebyggende tiltak. En stor utfordring for helsevesenet er å finne effektive intervensjoner som kan hjelpe pasienter med psykoselidelse til å gjennomføre og stå i fysisk trening, innenfor rammene som er tilgjengelig i helsevesenet. Pasientgruppen har store utfordringer med initiativ, indre driv og motivasjon som en del av sykdomsbildet. Dette gjør det utfordrende å nå ut til alle pasientene som har behov for det uten at ressursinnsatsen blir for omfattende.

Det er derfor viktig å finne mer ut av hva som skal til for at personer med alvorlig psykisk lidelse skal opprettholde trening. Dette er viktig for deres personlige fysiske og psykiske helse, men også for helsevesenet som helhet.

Fysioterapeut og fagansvarlig Trygve Bruun Endal og seksjonsleder Lina Thorsnes Egeland er spent på det nye trenings-tilbudet for personer med psykoselidelse.

Foto: Tove Lise Mossestad

Det brukes forskjellige trenings- og styrkeapparater i forskningsprosjektet TREPP.

Gjennomføring

Forskningsprosjektet TREPP skal undersøke gjennomførbarheten av et høyintensivt kombinert styrke- og utholdenhets-treningsprogram for personer med psykoselidelse. I tillegg skal prosjektet kvalitativt kartlegge behov som kan legges til grunn for videre innovasjon og utvikling av tjenestetilbudet, og undersøke pasientgruppens helsekompetanse/e-helse-

Det antas at helsegevinstene ved å delta i fysisk trening vil være av stor betydning for deltakerne personlig.

Trygve Bruun Endal, Solli DPS

kompetanse og undersøke eventuelle sammenhenger mellom helsekompetanse og fysisk form, for å vurdere om e-helse-tjenester kan være egnet for å øke gjennomførbarheten av trening.

Fysioterapeut og fagansvarlig for fysisk trening ved Solli DPS, Trygve Bruun Endal, forteller hva treningen i prosjektet går ut på:

- Treningsprogrammet utviklet for studien består av 16 uker med kombinert styrke- og utholdenhetstrening, der målet er at treningsdosen skal innfri helsemyndighetenes anbefalinger om fysisk aktivitet for befolkningen som helhet. I tillegg vil deltakerne gjennomgå noen tester før og etter treningsperioden. For deltakerne i studien antas det at helsegevinstene ved å delta i fysisk trening vil være av stor betydning for dem personlig.

Delen av prosjektet som omhandler gjennomførbarhet av fysisk trening er allerede

satt i gang i seksjon for døgntilrettelagt og rehabilitering og har rekruttert deltakere siden januar 2023. Seksjonsleder ved avdelingen, Lina Thorsnes Egeland er fornøyd med det nye tilbudet:

- TREPP er viktig for våre pasienter fordi det er en gruppe som på grunn av sine vansker ofte ikke oppsøker eller mestrer å delta på ordinære arenaer som tilbyr fysisk aktivitet. Samtidig har man mye kunnskap om at pasientgruppen i større grad enn andre har utfordringer knyttet til fysisk helse og ernæring, og oftere enn andre får livsstilssykdommer, og dermed i et helseperspektiv ville ha god nytte av å være i fysisk aktivitet. Vi ønsker å tilby helhetlig behandling til våre pasienter med psykoselidelse, der man også har fokus på sammenheng mellom fysisk og psykisk helse. Vi ser at muligheten til å tilby TREPP vil kunne ha positive effekter på flere områder. Prosjektet vil både kunne gi oss viktig kunnskap om bruk av fysisk trening for denne pasientgruppen, og samtidig en reell

Trine Halhjem, brukerrepresentant.

mulighet for en integrering av fysisk trening i behandlingen for de pasientene som deltar i prosjektet. Å kunne delta i trening er også en potensiell sosial mestringsarena, og vi er opptatt av også å fasilitere sosial fungering som behandlingsmål.

Et av hovedmålene i Solli DPS sin strategi for 2023-2026 er å bli nasjonalt ledende på fysisk trening i behandling av psykiske lidelser. I tillegg er fysisk trening ett av to satsningsområder i DPSets forskningsstrategi. TREPP skal bidra til at de strategiske målene oppnås for DPSet, i tillegg til å være et viktig behandlingstilbud for personer med psykoselidelse.

Betydning for pasientene

Med i prosjektgruppen er brukerrepresentant Trine Halhjem, som selv har opplevd positive virkninger av deltakelse i fysisk trening som del av sin tilfriskning.

– Jeg synes det er viktig å få fram effekten av fysisk aktivitet hos folk som er psykisk syke, da også folk med psykose. Dette har jeg selv god erfaring med. Derfor er det samtidig viktig å få fram om det er gjennomførbart å ha trening som en del av behandlingen, og om dette er noe det er verdt å satse mer på. Om folk møter opp så de får ta del i denne effekten. Og kanskje vi også på veien finner ut hvordan man kan få folk i gang med trening.

Det er svært verdifullt for prosjektet å ha en relevant brukerstemme med i prosjektgruppen, som fra oppstart har bidratt med innspill og tilbakemeldinger i alle deler av prosessen med å utforme og sette i gang studien.

Organisering

Studien er planlagt gjennomført som doktorgradsprosjekt ved Solli DPS, blant annet i samarbeid med NTNU i Trondheim. Prosjektleder er forskningsleder Kristine Sirevåg, mens fysioterapeut Trygve Bruun Endal har det daglige ansvaret for gjennomføringen av studien.

I tillegg bidrar flere fagpersoner fra seksjon for døgnbehandling og rehabilitering samt turnusfysioterapeuter i prosjektet.

For spørsmål om prosjektet, kontakt Kristine Sirevåg
kristine.sirevag@solli.no
Trygve Bruun Endal
trygve.bruun.endal@solli.no

Jeg synes det er viktig å få fram effekten av fysisk aktivitet hos folk som er psykisk syke.

Trine Halhjem

Hverdagsglimt fra Domkirkehjemmet

Oppløftende «skumringstimer»

På Domkirkehjemmet har vi vært med på «Skumringstimen» helt fra starten av. Vi ble invitert av musiker og låtskriver Berit Håpoldøy til å delta i prosjektet. I fellesskap satt vi føringer for hvordan vi best mulig skulle få gjennomført «skumringstimene» sammen med beboerne våre.

Tekst: Anette Ravnøy, frivillighetskoordinator ved Domkirkehjemmet

Vi startet med en gruppe sykehjemsbeboere og en gruppe hjemmeboende eldre som er tilknyttet dagsenteret vårt. Små grupper, samlinger til samme dag og klokkeslett, fokus på omgivelser uten for mye støy og tilstedeværelse av engasjerte medarbeidere, var hovedføringene som ble satt.

Historiene deles

Vi ser at dette var viktig og riktig for at «Skumringstimen» har blitt et så unikt prosjekt. Berit møter alltid beboerne våre med vennlighet og respekt. Det knyttes bånd og deltagerne i prosjektet åpner seg og deler historier fra musikken og hendelser i livet. Både glede og sorg har blitt delt, og vi blir kjent med hverandre på et dypere plan.

Glede og engasjement gjennom sang

Det har vært et ønske fra Berit at deltagerne kommer med forslag til sanger vi skal syng i «Skumringstimen» – og det har vært et stort engasjement. Sanger fra barndommen, ungdomstiden, og tiden fra voksten til nå.

Da vi var ferdig med første periode i prosjektet ville vi invitere inn våre avdelinger for personer med en demenssykdom. Vi var litt spent i forkant og lurte på hvordan dette konseptet ble tatt imot. Beboerne

viste glede og engasjement fra første strofe og dansegulvet var fullt hver eneste «skumringstime». Ønsker om sanger og historier ble fortalt og samspillet med Berit var magisk fra starten av.

Minnerike sammenkomster

Vi har arrangert flere sammenkomster for både deltagerne i prosjektet og deres pårørende. Tilbakemeldingene har vært fantastiske. Deltagerne har fått vise hva de har fått være med på, sammen med Berit. På disse arrangementene har Berit også hatt med seg pianist. Dette har vært svært vellykket og minnerike sammenkomster.

Etter å ha deltatt i dette prosjektet ser vi en stor endring i både beboernes og personalets deltagelse på konserter og andre tilstelninger. De er mer trygge, byr mer på seg selv og er aktivt med i sang og dans. Det har vært stor etterspørsel og ønske fra både beboere, personalet og pårørende om flere «skumringstimer».

Takknemlig for støtte

Stor takk til GC Rieber Fondene, og spesielt til Christian, for et stort engasjement. Og en hjertelig takk til Berit Håpoldøy for at vi har fått deltatt i dette unike og nydelige prosjektet.

Ragnhild Farsund er beboer ved Domkirkehjemmet og liker seg godt når hun trakterer lirekassen.

Musikeren Berit Håpoldøy, er en sentral skikkelse i "Skumringstimen".

Haraldsplass Helsecampus

Haraldsplass diakonale sykehus og VID deler kunnskap og skaper økt innsikt. De siste to årene har sykehuset og høgskolen videreutviklet samarbeidet på Haraldsplass Helsecampus, der tre sykepleiere jobber 50 prosent klinisk på sengeavdeling og 50 prosent på VID som praksislærere og lærer på høgskolen.

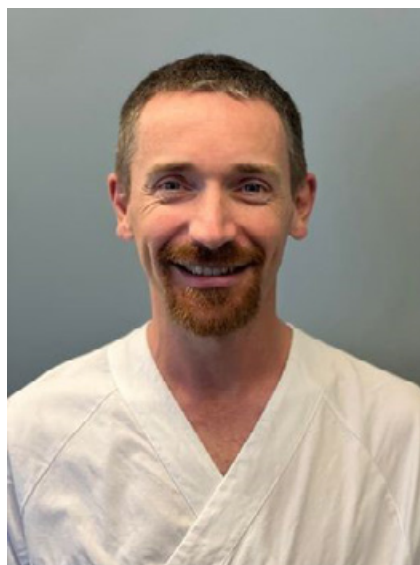
Tekst: Frida Urheim, Haraldsplass diakonale sykehus

Fruktbart samarbeid

John Philip Dahl er en av de tre som har delte stillinger. Han jobber som sykepleier i akuttmottaket og er lærer på høgskolen. I jobben som lærer på VID fordeler tiden seg primært mellom å være fasilitator for studentene på simulerings- og ferdighetssenteret (SSF) og lærer for studenter i praksis.

John Philip, hva var motivasjonen din for å søke og stå i en slik stilling?

- Jeg synes undervisningsbiten i små grupper og simulering- og ferdighetstrening er veldig spennende. Det å følge opp studentene i praksis gir også mye. Å se den utviklingen studentene har er utrolig givende og spennende, sier John Philip.

John Philip Dahl er sykepleier i akuttmottaket og lærer på VID vitenskapelige høgskole campus Bergen.

Hilde Nesse, studieleder ved VID understreker at de kombinerte stillingene mellom sykehuset og høgskolen er viktig!

- Vi ser at det skaper en merverdi både for studenter og ansatte ved høgskolen, når vi får kollegaer med på laget som har fersk og oppdatert kunnskap fra den pasientnære hverdagen.

- Motivasjonen for å jobbe i en slik stilling må være å trives med studentarbeid, og å være en god rollemodell for sykepleieryrket. Tiltaket skal bidra til å utdanne gode sykepleiere. Som praksislærer får en være med å hjelpe studentene til å bli den beste sykepleieren de kan, sier Hilde Nesse.

Skaper en bro mellom teori og praksis

Elena Sandgathe, rådgiver på samhandling ved sykehuset, ser også at dette samarbeidet gir gevinster.

- Målet med å dele disse kombinasjonsstillingene 50/50 var å gi lik tilhørighet begge steder. Tidligere stillinger har vært delt 20/80, men da har vi sett at det blir en mindre gevinst for alle parter. Målet med kombinasjonsstillinger er å skape en bro mellom teori og praksis, der teorien fra sykepleierstudiet blir tatt med inn i klinikken - og det kliniske tilbake til høgskolen. Jeg tror vi har lyktes med det gjennom disse stillingene.

- For våre flinke studentveiledere gir det en ekstra trygghet å møte en praksislærer

som kjenner driften og sykehuset - og der man vet at det er lett å ta kontakt, siden de tre praksislærerne også jobber klinisk på sykehuset, sier Elena Sandgathe.

Det er viktig at læreren vet hva som foregår i klinikken og at klinikken forstår hva som foregår på høgskolen. For en del år siden var lærerne mer ute i klinikken og gikk sammen med studentene. Slik er det ikke nå, og dette kan ha ført til et større gap mellom utdanning og klinikk. Samarbeidet mellom sykehus og høgskolen kan være et bidrag til å minke kunnskapsgapet.

Ser gevinstene rundt samarbeidet

Man er aldri utlært som sykepleier, men ved å jobbe i en kombinert stilling lærer man mye nytt på VID, som tas tilbake på avdelingene på sykehuset. Å kunne gå i delt stilling gir en økt bevissthet på måten en jobber på, og hvordan man kommuniserer.

- Dobbeltrollen kan være en utfordring med denne type delt stilling. Derfor er det viktig å avklare rollen med studenten og veilederne på sykehuset. Det handler om være bevisst og tydelig på dette, og løse de utfordringene som oppstår.

- Som lærer er det en fordel «å ha skoene på, og kjenner hvor skoen trykker». Det gir mulighet til å gjøre forbedringer og tilpasse der det er behov i samhandlingsaksen mellom utdannings- og praksissted. Dette er vinn-vinn-både for VID og for sykehuset, forteller Hilde Nesse.

Senter for simulering og ferdighetstrening ved VID vitenskapelige høgskole. Hensikten med senteret er å tilby praksisnær undervisning ved hjelp av aktive læringsmetoder. Målet er trening i et autentisk miljø som igjen bidrar til økt pasientsikkerhet i klinisk praksis.

Ved å jobbe i en kombinert stilling lærer man mye nytt på VID, som tas tilbake på avdelingene på sykehuset.

John Philip Dahl

De kombinerte stillingene krever til tider stor grad av fleksibilitet. Arbeidsdagene kan bli lange og travle. Avdelingene har blitt gode til å planlegge turnusen på sengeavdelingen opp mot studentaktiviteten på VID.

- De tre med denne type stilling bruker deler av tiden sin ved VID til både ferdighets- og simuleringstrening på SSF for 1. og 2. års studentene. Dette gjør de sammen med lærere fra høgskolen, som blant annet har sin spesialkompetanse på simulering. En slik kombinasjon evalueres godt av studentene.

- En annen viktig oppgave for de kombinerte stillingene, er å være praksislærer og følge opp studenter i praksis både på Haraldsplass og på Haukeland. Gjennom dette får de bredere klinisk erfaring fra spesialisthelsetjenesten samtidig som de bidrar til at vi kan holde høy kvalitet på praksisstudier, avslutter Hilde Nesse ved VID.

Forskningsprosjekt

Hva skiller en ideell organisasjon som Haraldsplass Diakonale Stiftelse fra andre aktører? Det er et forskningsprosjekt i gang med å finne ut.

Tekst: Kjersti Busterud, VID vitenskapelige høgskole

Hva tilfører egentlig de ideelle aktørene?

Gry Espedal er prosjektleder for forskningsprosjektet SMI og leder for Senter for verdibasert ledelse og innovasjon ved VID.

Ideelle organisasjoner har alltid tenkt om seg selv at de bidrar med noe særegent. Men det har vært lite konkretisert akkurat hva det er de tilfører.

- De ideelle organisasjonene er i anbuds-konkurranser med både offentlige og rent kommersielle aktører. Da er det interessant å se hva de ideelle aktørenes særmerke er, sier Gry Espedal.

Hun er prosjektleder for forskningsprosjektet «Ideelle velferdsorganisasjoners særtrekk, merverdi og impact» (SMI) og leder for Senter for verdibasert ledelse og innovasjon ved VID, som står bak prosjektet. Prosjektet ser nærmere på fem organisasjoner som alle leverer tjenester innen helse- og sosialfeltet: Haraldsplass Diakonale Stiftelse, Stiftelsen Diakonhjemmet, Blå Kors, Stiftelsen Diakonova og Crux.

Viktig å se på merverdi

Prosjektet startet opp i 2021 og vil gå frem til 2025. Her vil man blant annet se nærmere på hvilken merverdi ideelle aktører tilbyr, og med hvilken effekt. Hva skiller dem fra andre aktører?

- Vi ønsker å finne ut hvordan ideelle organisasjoner ser på seg selv, men også hva brukerne og det offentlige mener. Disse er viktige informanter for oss, understreker Espedal.

Spørsmålet om merverdi er sentralt, fordi de ideelle må rettferdiggjøre sin eksistens i møte med offentlige og kommersielle virksomheter.

Mening er et viktig stikkord

I høst gikk det ut et spørreskjema til alle ansatte i Haraldsplass Diakonale Stiftelse, samt en rekke ansatte i de andre organisasjonene. I undersøkelsen skal de ansatte ta stilling til ulike påstander som måler blant annet motivasjon, organisasjonsidentitet og oppfattet merverdi.

- Resultatene er ikke klare, men vi ser allerede at mening er et viktig stikkord. De ansatte opplever at arbeidet de gjør skaper mening for seg selv og andre. Arbeidet i ideelle organisasjoner er ikke profittdrevet, men skal være meningsskapende, forteller Gry Espedal.

Hun har tidligere forsket på verdiarbeid i den ideelle diakonale organisasjonen Lovisenberg Diakonale Sykehus.

- De rekrutterer folk med verdier som samsvarer med organisasjonens verdier. Da oppleves også arbeidet som meningsfullt, sier hun.

Og legger til at det derfor er særlig viktig for ledere i slike virksomheter å være bevisst på hvordan de snakker om organisasjonens verdier.

Hva mener andre om oss?

Forskerne er nå i gang med å intervjuere brukere, pårørende og ansatte i det offentlige, om hvordan de opplever de ideelle aktørene.

SMI-prosjektet

- Forskningsprosjektet «Ideelle velferdsorganisasjoners særtrekk, merverdi og impact (SMI)», ble etablert høsten 2021.

- Prosjektet har to hovedproblemstillinger:

1. Hva er ideelle tjenesteleverandører, innen helse- og sosialfeltet, sine særtrekk, sin merverdi og impact?
2. Hvordan forske på ideelle tjenesteleverandører, innen helse- og sosialfeltet, sine særtrekk, sin merverdi og impact, og hvilke fordeler og ulemper har forskjellige målemetoder?

- Forskningsprosjektet er plassert ved Senter for verdibasert ledelse og innovasjon ved VID.

- Undersøkelsen er finansiert av Stiftelsen Diakonhjemmet, Haraldsplass Diakonale Stiftelse, Blå Kors, Stiftelsen Diakonova, Crux og Virke Ideell.

- Det blir veldig spennende å se ting fra den andre siden. Er det bare de ideelle aktørene selv som mener at de skiller seg fra andre aktører, eller opplever også andre en forskjell, spør hun.

Resultatene vil bli presentert i form av en rapport for hver av de fem organisasjonene som er med, i tillegg til en stor samlet rapport som også sammenlikner de ulike aktørene.

- Det er stor interesse knyttet til resultatene, blant annet hos Virke Ideell, som har vært med på å finansiere prosjektet. Det finnes lite forskning på ideelle aktører i Norge, avslutter Espedal.

Vi ser allerede at de ansatte opplever at arbeidet de gjør skaper mening for seg selv og andre.

Gry Espedal, prosjektleder SMI

«Leir-helgar» med opplevingar og meistring

Haraldsplass Serio Ung sin avdeling Avlastning held til i Arna og består i dag av to hus - Vestliveien og Mjeldheimskleiva.

Tekst: Ragnhild Steinsvik, Haraldsplass Serio Ung

Utgangspunktet for avdeling Avlastning skal vere å gje born og unge som bur i fosterheimar eit tilbod i helgane.

Fosterforeldre står i krevjande omsorgsoppgåver, og kan ha behov for eit pusterom i ein utfordrande kvardag. Dette er oppdrag som kjem frå ulike barneverntenester.

For borna er det å kome på «leir» i helgane stas. Her treff dei kjente vaksne og ei barnegruppe som dei kjenner. Det er på det meste fire born på desse «leir-helgane». Målet med desse helgane er at borna skal få kjenne på opplevingar og meistring, gjennom aktivitetar saman med trygge vaksne.

I tillegg til avlastning for fosterforeldre har avdeling Avlastning enkeltoppdrag for Barne- og familiehjelpen i ulike bydelar. Dette er oppdrag som er individtilpassa, med både mål om avlastning for foreldre og utvikling for born og unge.

Are og Robert utanfor Mjeldheimskleiva.

Sykehusprestene – lett å nå, lett å unngå!

En tilstedeværende tjeneste i tro, håp og krise

«Du får gi meg et vink dersom du ønsker at jeg skal besøke deg igjen! Prestene her på Haraldsplass er lette å nå og lette å unngå!»

Tekst: John Kristian G. Rolfsnes, hovedprest og avdelingsleder

Sमित kommer gjerne fort frem hos pasienten dersom ordene fra sykehuspresten faller seg slik på vei ut av pasientrommet. Det er mye en inneliggende pasient på sykehuset ikke har kontroll over i møte med sykehusverden. En eventuell samtale med sykehuspresten skal pasienten ha full styring på selv. På Haraldsplass diakonale sykehus har det vært en lang tradisjon for at prestene er aktivt ute på avdelingene for å gjøre seg synlige og tilgjengelige for pasienter og pårørende så vel som personalet. Det viser seg å være en tydelig sammenheng mellom synlighet, tilgjengelighet og pasientenes samtalebehov.

«Ikke visste jeg at samtalen med presten var noe av det viktigste jeg skulle få med meg fra denne innleggelsen!» Utsagnet kom fra en pasient som hadde møtt på en av prestene som var på en hilserunde for å informere om samtaletilbudet. Det overraskende tilbudet om å få snakke om seg selv og dele tanker og følelser som kom opp i vedkommende under innleggelsen, ble en viktig motivasjonssamtale for å finne en farbar vei videre tross helseutfordringene. Fysisk og psykisk lidelse, indre uro og stress, bekymring omkring egen livssituasjon

og framtidssikter, innvirker ofte på tanke- og følelsesliv, motivasjon og mestringsevne. En av sykehus-, student- og bedriftsprestens viktigste oppgave er å være en tilgjengelig og lydhør samtale- og refleksjonspartner i samtalepartnerens aktuelle livssituasjon. Det innebærer å prøve å forstå det den andre forstår, vurdere muligheten til å forsones seg med det som er som det er, og stimulere iboende ressurser til å korrigere det korrigerbare. Eller for å si det med Reinhold Niebuhr i Sinnsrobønnen: «Gud, gi meg sinnsro til å godta de ting jeg ikke kan forandre. Mot til å forandre de ting jeg kan, og forstand til å se forskjellen.»

Prestenes opparbeidede formal- og realkompetanse benyttes også av personalet ved behov for debrief etter hendelser, og internundervisning i aktuelle tema innenfor «kommunikasjon», «sorg og livskriser», «livsmestring og håp».

Helhetlig blikk

Sykehuset har et definert helhetlig behandlingsperspektiv. For prestatjenesten innebærer det blant annet å være den behandlingsansvarlige legens «forlengede arm» for å bistå og ivareta pasientens

åndelige og eksistensielle dimensjon og ressurs like naturlig som pasientens fysiske, psykiske og sosiale dimensjon forventes ivaretatt under innleggelse.

Måten vi snakker med pasientene på har et «her og nå» perspektiv. Like viktig som å lete etter pasientens ressurs- og mestringstrategier, er det også å kunne romme den eksistensielle smerten og bare være der når ordene ikke strekker til. Slik sett kan begrepene tro, håp og krise i all sin variasjon og meningstolkning, være representative overskrifter for pasientens ofte møysommelige arbeid med å finne en farbar vei videre når krisen har rammet.

Åndelig og eksistensiell omsorg

Allmennenneskelige livstema som mening, håp og tilhørighet, synes ofte å gå igjen i samtale med pasientene. Innleggelse på sykehus kan medføre mye venting og lange dager, noe som gir ekstra tid til refleksjon over livet. Mange verdsetter en samtale med sykehuspresten for å dele og anerkjenne de gode og livgivende erfaringene som livet har brakt med seg, og for noen også hjelp til å sortere og bearbeide de mer livs- og energitappende livshendelsene. I dette spennet berøres også andre

Prestene på Haraldsplass, fra venstre: John Kristian G. Rolfsnes, hovedprest og avdelingsleder, Kristin Løvdøen Hope, sykehusprest og studentprest, og Leif Oma, sykehusprest og sykehjemsprest.

grunntema som kan være knyttet til identitet og selvfølelse, fysisk og psykisk lidelse, tap og død, skyld og skam, forsoning og tilgivelse, frihet og ansvar, håp og fortvilelse, kjærlighet og glede. Mange gir også uttrykk for en eller annen erfaring med tro, uforklarlige eller transcendent hendelser i livet som en vil «luften» med presten. Andre kan uttrykke en lengsel til noe å tro på, i håp om at det kanskje kunne kommet dem til hjelp i den aktuelle livssituasjonen. I dette livs- og erfaringsmangfoldet og søken etter mening, håp og tilhørighet, tilstreber sykehuspresten seg på å gjøre seg til lydhør samtale- og refleksjonspartner for den andres livs- og erfaringshistorie. For noen blir det viktig å kunne be en bønn, lytte til en bibeltekst og få lyst til signalen over eget og den nære familiens liv.

Utenfor kapellet er det en bønnekrukke hvor en kan legge bønnelapper med det en måtte ha på hjertet. Inne i kapellet ligger det en åpen bok hvor det kan skrives bønner eller dele en tanke. Disse bønnene blir løftet frem i en kort ukentlig forbønnsgudstjeneste på tirsdager ledet av sykehusprestene. I tillegg legges det til rette for en søndagsgudstjeneste i måneden. Hver helg skriver en av prestene en Søndags-hilsen som deles ut på forkostbrettene til pasientene søndags morgen. Det er en kort betraktning over søndagens pretekst, i tillegg til at det er en informasjonsbrosjyre om prestatjenestens samtaletilbud.

Synergi og samarbeid

Haraldsplass diakonale sykehus samarbeider med Stiftelsen Diakonova Haraldsplass om disposisjon av presteressursene. I til-

legg til sykehuset betjener de tre prestene også VID, Siljuslåttan sykehjem, Domkirkehjemmet og Solli DPS. Det har vært et fruktbart samarbeid og muliggjort en fleksibilitet i bruk av presteressursene i Stiftelsens virksomhetsområder.

Fortellingen om den barmhjertige samaritan (Luk. 15) er en grunnfortelling i Stiftelsens og sykehusets verdidokument. Denne fortellingen inviterer, og forplikter til en bevissthet om å møte pasientene på deres egne premisser uavhengig av tro- og livssynstilhørighet. Sykehusprestene er tilgjengelige samtalepartnere for alle og formidler også kontakt med samtalepartnere fra den enkelte pasients livssynsamfunn gjennom Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn.

DRAE står for Diakonia Region Afrika og Europa, og består av 44 diakoniinstitusjoner fra 20 land. DRAE ble etablert i 1994. Diakonifelleskapet (DF) på Haraldsplass, Diakonova og Lovisenberg er alle medlemmer.

Glimt fra DRAE-konferansen

6.-10. september 2023 i Tyskland

Tekst: Herdis Alvsvåg, styremedlem i Diakonifelleskapet

Organisasjonen har konferanse hvert 4. år. Sidsel Grønland, leder for styret i DF på Haraldsplass, og styremedlemmene Gerd Nygård og Herdis Alvsvåg, deltok på årets konferanse som fant sted i Neuendettelsau i Tyskland. Tema var Håp i en skjør/sårbar verden. Medlemskap i DRAE skal ha mål og mening, og vi som reiste hadde med oss spørsmålet: Bør DF på Haraldsplass fortsatt være medlem i DRAE, eller er tiden inne til å melde oss ut?

På konferansen fikk vi ta del i et flott diakonalt fellesskap på tvers av kulturelle grenser. Dagene var rammet inn med morgenbønn og kveldsbønn. Hver dag lyttet vi til to til tre innsiktsfulle foredrag av faglige kapasiteter. Tema for dagene var vår globale skjørhet. Noe som eksempelvis viste seg gjennom pandemien. Skjørhet og håp ble sett i lys av klimaendringer som truer vårt livsgrunnlag, og skjørheten og håpet ble relatert til liv og fellesskap.

Vi ble delt inn i mindre internasjonale eller regionale grupper og arbeidet med oppgaver, og delte erfaringer og aktuelle problemstillinger. Hver kveld var det konsert i kirken, og vi ble løftet av tonene fra strykere og blåsere, og sangere.

Allerede etter første dag, konkluderte vi som deltok fra DF på Haraldsplass, at å være med i dette fellesskapet gir oss noen perspektiver som vi ikke kan være foruten. DRAE bidrar til å aktualisere diakonale utfordringer lokalt, regionalt og globalt. Mye ble poengtert. Som at Guds plan er å bevare og beskytte alle; at diakonien må peke på de som er ansvarlige for urettferdige systemer og betingelser; at praktisk diakoni kan endre verden; at alt er gitt oss, derfor deler vi; at vi må ta vare på det skjøre og sårbare; at vi trenger en ny definisjon på «utvikling» basert i noe annet enn økonomisk vekst; at det alltid er håp; og at omsorgsfellesskap er av mange slag og har ulik varighet.

Hver måned har styret i DF på Haraldsplass møte, og 25. september vedtok det at Diakonifelleskapet på Haraldsplass forblir medlemmer av Diakonia World Federation og DRAE. Utfordringen vår er å aktivt bidra i organisasjonen. En måte kan være å arbeide videre med «Håp i en skrøpelig verden» på de åpne temakveldene som DF arrangerer på Haraldsplass, siste mandag i hver måned.

Fra uteområdet til diakoniinstitusjonen i Neuendettelsau.

I et historisk perspektiv var det også interessant å besøke diakoniinstitusjonen i Neuendettelsau. Den ble etablert i 1854 av pastor Löhe. Den var fra starten av ledet av kvinner. Her fikk Rikke Nissen, hun som i 1877 skrev den første læreboken for sykepleiere i Norge, sin diakonisseutdanning. Konferansen var med andre ord lagt til et sted med lange og dype historiske røtter.

Juletanker

En herlighet full av nåde og sannhet!

Englebudskapet julenatt forteller gjeterne på Betlehemarkene og oss at barnet som er født og ligger svøpt i en krybbe, er Gud selv – Messias, Herren!

Han er både sann Gud og sant menneske på samme tid og i samme person. Bare slik kunne han bli en frelser som både gjør Guds gjerninger og våre gjerninger, være vår stedfortreder som i kjærlighet handler på våre vegne og soner våre synder under den hellige Guds dom. Fordi Guds Sønn ble et menneske under våre kår – men uten synd, derfor kan han gjelde som en stedfortreder for hver enkelt i hele menneskeslekten!

Å ta imot julens budskap om Jesus Guds Sønn og frelser, gir oss retten til å bli Guds barn slik det skjer ved dåpen og troen på evangeliet:

«Men alle som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn» (Joh 1,12)

Det finnes ingen annen frelser enn Jesus som kan gi oss del i dette barnekåret. I sin store kjærlighet har han skaffet oss og gitt oss retten til å være Guds barn. Så verdifull er du, så umistelig er du for Gud!

Det er dette Guds hjerte som banker både for deg og for hvert menneske på jord og som har elsket oss tilbake til Gud. Denne kjærligheten tok bolig blant oss og stråler fortsatt fram full av nåde og sannhet fra Guds Sønn som ble menneske og vår bror:

«Og Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet, en herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet» (Joh 1,14)

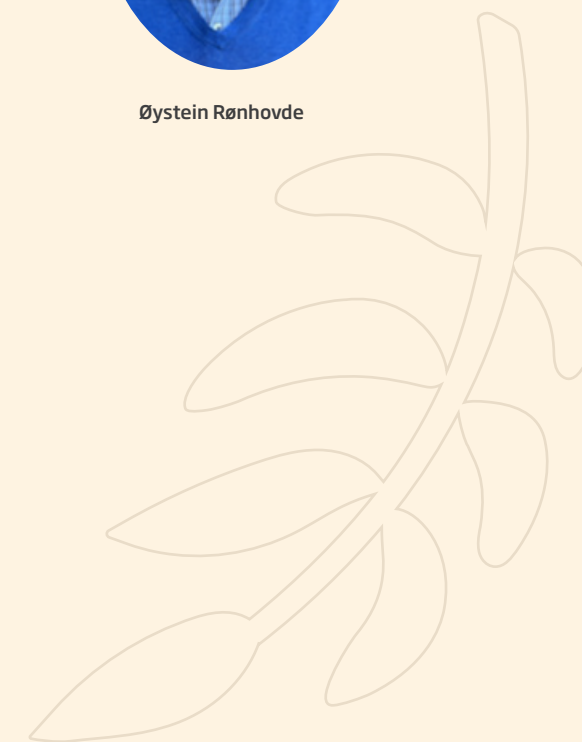
Velsignet adventstid og gledelig jul med gaven fra himmelen – Jesus Kristus, Guds Sønn og vår frelser!

”

Å ta imot julens budskap gir oss retten til å bli Guds barn

Øystein Rønhovde

Julefeiringen på Søsterhjemmet

Julaften og Første juledag ble markert med høytidelig fest og god mat. I boken 100 år i tjeneste for samfunnet – Historien om Haraldsplass Diakonale Stiftelse 1918-2018 kan vi lese om de mange juletradisjonene.

En god og viktig tradisjon

Et tilbakeblikk fra femti- og sekstitallet så minnes søstrene Astrid Sortland og Pernille Hitland julefeiringen på Søsterhjemmet og på sykehuset.

De forteller:

«Julen begynte en uke før julaften. Da ble en stue på hver avdeling frigjort til arbeidsrom for juledekorasjonene. Vi var ute og samlet grener, kongler og lyng og fra operasjonsstuen fikk vi gips.

Av dette ble det laget små dekorasjoner med lys til frokostbrettene. På hver stue skulle det stå en liten kirke med lys inni. Dels gjorde vi dette innimellom det vanlige arbeidet, dels var vi tilbake om kvelden og fortsatte.

Julaften startet med hornmusikk klokken 9:00 i hallen. Derfra bar tonene godt utover hele huset. Klokken 12:00 fikk pasientene grøt og klokken 16:00 begynte julefeiringen. I god tid ble pasientene så

trillet ned i hallen. Der var pårørende og mange ansatte med familier. De pasientene som ikke kunne kjøres ned, ble plassert på avsatsene, slik at de kunne følge med. På avsatsen nede i hallen var det laget en stor dekorasjon som fremstilte juleevangeliet. Det var sang og musikk, opplesning og andakt.

En julenisse delte ut gaver til pasientene som for det meste besto av ting søstrene hadde laget. Det kunne være små forklær eller lommetørkle-mapper osv. Etterpå ble pasientene kjørt tilbake på rommene der det ventet pinnekjøtt og dessert med frukt, nøtter og marsipan.

Så var det søstrene sin tur. De to blir varme i blikket når de beskriver festbordet på Søsterhjemmet. Alle lysene, bordpynten og festmaten. Alle som kunne komme, var til stede og selvsagt var alle søstrene i sine tjenestedrakter. Om kvelden var det samling i stuene. Der var ny servering med

kaffe og julekaker og gang rundt juletreet, samt utdeling av julegaver. De minnes også det året Hansa tabbet seg. Brusprodusenten hadde levert en kasse juleøl i stedet for det tradisjonelle værterølet.

På juledagsmorgen gikk nattsøstrene inn på stuene og tente lys i kirken litt før klokken 6:00. Da samlet alle søstrene seg i hallen, og de som ikke var på post stilte i morgenkåpe. Da skulle julesangene på nytt lyde inn til hver enkelt pasient. Frokostbrettene til pasientene juledagsmorgen var et syn. Stuene lå i mørke. Det var lys i kirken. Søstrene kom nå syngende inn med hvert sitt brett med lys på.»

Mye har forandret seg på sykehuset siden den gang, men julehøytiden er den samme og er like viktig i dag som den gang. I virksomhetene blir det pyntet til jul, og høytiden blir markert, og tradisjonene forandrer seg i takt med tiden!

Høytidelig frokost 1. juledag for pasientene ved sykehuset. Frokostbrettene er pyntet med levende lys og og et brettet ark med en julesang!

Julequiz

1. I hvilket evangelium leser vi om Jesu fødsel og gjeterne på marken?

- A: Matteus
- B: Markus
- C: Lukas
- D: Johannes

2. Hvilken keiser sendte ut befaling om at hele verden skulle innskrives i manntall?

- A: Cæsar
- B: Augustus
- C: Tiberius
- D: Claudius
- E: Nero

3. Hvilken by dro Josef og Maria fra da de skulle innskrives i manntall?

- A: Nasaret
- B: Betlehem
- C: Jerusalem
- D: Kapernaum
- E: Betania

4. Hvem var landshøvding i Syria på den tiden Jesus ble født?

5. Hvem var de første, ifølge evangelisten Lukas, som fikk vite at Jesus var født?

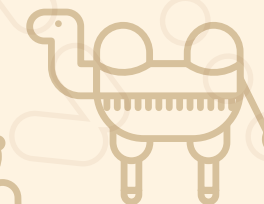
- A: Vismennene fra Østen
- B: Gjeterne på marken
- C: Kong Herodes

6. Hvor mange gjeter var det som fikk høre om at Jesus var blitt født da de holdt nattevakt på marken?

- A: Det kan ha vært en eller to
- B: Det var tre
- C: Det var fem
- D: Det oppgis ikke noe bestemt tall

7. Hvor mange dager etter fødselen får Jesus navn?

- A: 2
- B: 4
- C: 6
- D: 8
- E: 10
- F: 12

1. C
2. B
3. A
4. KVINNIUS
5. B
6. D
7. D

Kompetanse med hjertevarme

Haraldsplass
Diakonale Stiftelse

Haraldsplass
Diakonale Sykehus

Haraldsplass
Samtalesenter

Solli DPS
Haraldsplass Diakonale Stiftelse

Siljusslåtten Sykehjem
Haraldsplass Diakonale Stiftelse

Haraldsplass Serio Ung

FAGSKOLEN
DIAKONOVA

STIFTELSEN
DOMKIRKEHJEMMET
ELDREOMSORG I SENTRUM

VID